

SOUTHERN TOMATO VIRUS

Rozprzestrzeniający się patogen pomidora w Europie

Chlorotyczne przebarwienia na liściach pomidora spowodowane przez *Southern tomato virus* (fot. dzięki uprzejmości Heiko Ziebell, Julius Kühn Institute, Institute for Epidemiology and Pathogen Diagnostics, Braunschweig, Niemcy)

Chlorotyczne przebarwienia owoców pomidora spowodowane przez *Southern tomato virus* (po lewej) oraz wgłębione, ciemne plamy na owocach pomidora, tworzące się w wyniku łącznego występowania na roślinie *Southern tomato virus*, *Pepino mosaic virus* i *Potato virus Y* (fot. dzięki uprzejmości Salvatore Davino, University of Palermo, Włochy)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania

Southern tomato virus (STV) występuje w Ameryce Północnej (Kanada, Meksyk), Azji (Bangladesz, Chiny, Korea Południowa) i niektórych krajach europejskich (Francja, Hiszpania, wliczając w to Wyspy Kanaryjskie, Wielka Brytania, Włochy, a w 2019 r. stwierdzono go w Niemczech). Uważa się, że może on być jednak znacznie szerzej rozprzestrzeniony niż wynika to z aktualnie dostępnych danych, gdyż prawdopodobne jest jego występowanie bez wywoływania objawów chorobowych na roślinach.

Rośliny żywicielskie

Jedynym znanym żywicielem wirusa jest pomidor (*Solanum lycopersicum*).

Objawy występowania i szkodliwość

W Niemczech, w Dolnej Saksonii, w szklarniowej uprawie pomidora obserwowano objawy na liściach w postaci chlorotycznych plam oraz żółknięcia liści. We Włoszech stwierdzono objawy w postaci chlorotycznych przebarwień owoców pomidora, niekiedy obejmujących całą ich powierzchnię. Jeśli rośliny były jednocześnie porażone przez inne wirusy takie jak notowane w Polsce *Pepino mosaic virus* (PepMV) i *Potato virus Y* (PVY), na owocach pomidora obserwowano ciemne wgłębione plamy przekształcające się z czasem w nekrozy.

W konsekwencji powodowało to utratę przez owoce wartości handlowej.

W Niemczech wirus uważany jest za patogena, który nie wywołuje szkód gospodarczych. Natomiast obserwowane we Włoszech chlorotyczne przebarwienia owoców pomidora czynią je niezdatnymi do sprzedaży. Brak danych na temat szkód wywoływanych w innych krajach, gdzie wirus ten został stwierdzony. W przypadku występowania *Southern tomato virus* na roślinach pomidora łącznie z innymi wirusami, takimi jak

wspomniane *Pepino mosaic virus* oraz *Potato virus Y*, może on współuczestniczyć w wywoływaniu objawów chorobowych, a tym samym przyczyniać się do powstawania strat gospodarczych.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Nie stwierdzono przenoszenia wirusa w sposób mechaniczny, w wyniku bezpośredniego kontaktu pomiędzy roślinami, na narzędziach ogrodniczych, podczas szczepienia, itp. Rozprzestrzenia się on przede wszystkim na nasionach oraz z roślinami do sadzenia.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń odnośnie obecności agrofaga w uprawach pomidora, zwłaszcza pod osłonami, należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>. Zadania realizowane przez PIORiN mają na celu zmniejszenie zagrożenia ze strony organizmów szkodliwych, eliminację negatywnych skutków wynikających z wymiany handlowej i stosowania środków ochrony roślin oraz nadzór nad produkcją materiału siewnego w pełni spełniającego wymagania zdrowotnościowe i jakościowe, a kierunki i zakres działań Inspekcji wynikają z bieżących problemów występujących w rolnictwie oraz zagrożeń dla stanu fitosanitarnego upraw i środowiska naturalnego.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce *Southern tomato virus* nie podlega obowiązkowi zwalczania.